БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 288 (8508)
ДЕКАБРИИН 10
ВТОРНИК
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Агитпункт

Арадай сүүдэй һунгалта болотор 5 хоног үлөө. Республикын колхоз, совхоз, МТС, промышленна предприяти, эмхи зургаануудаар һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо, арадай судьянар болон заседательнуудта кандидадуудаар ажал хүдэлмэридөө шалгарһан, хүн зоной этигэл найдабари дүүргэжэ шадаха үнэн сэхэ хүнүүд дэбжүүлэгдэһэн байна. Тиигэжэ арадай судьянарта кандидадаар — 35, арадай заседательнуудта кандидадуудаар 2510 хүн дэбжүүлэгдээ.

Мүнөө үедэ арадай судьянарта болон арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө агитаци түлэг дундаа ябажа байна.

Энэ шухала хүдэлмэри эмхидхэхэ, мүн һунгагшадай дунда ниитэ политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ һунгуулиин пунктнуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитпунктнууд тон ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Кударын, Заиграйн, Курумканай аймагуудта, Улан-Удэ городой Советскэ, Октябрьска районуудта олонхи агитпунктнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр зохид һайнаар түхеэрэгдэнхэй, газетэ, журнал болон һунгуулиин бусад номуудаар хүсэд хангагданхай. Эндэ ерэһэн һунгагшад арадай судьяда болон арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай намтартай танилсаха арга боломжотой.

Жэшээ болгожо Советскэ районой 2-дохи агитпунктын (даагшань нүхэр Я. Г. Елистратов) хүдэлмэри харуулая. Тус агитпунктда хүдэлмэриин сагай һүүлээр хүн зон хододоо олон байдаг. Эндэ хэдэн лекци, элидхэл үнгэргэгдөө. Ноябриин һүүлээр энэ пунктын һунгагшад арадай судьяда кандидат Н. И. Сабуроватай, мүн арадай заседательнуудта кандидадуудтай уулзажа, судьягай тоосоо дуулаһан байна. Мүн агитпунктда залуу һунгагшадай вечер эмхидхэгдэжэ, ханын 2 газетэ гаргагдаһан байха юм. Агитаторнуудай 3 семинар үнгэрөө.

Гэхэтэй хамта, Тарбагатайн, Бичурын, Кяхтын, Хориин аймагуудай зарим колхоз, бригадануудаар агитпунктнууд ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй гэхэ гү, али тэндэ ниитэ политическэ хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Тэдэ агитпунктнууд түхеэрэлгэ муутай, һунгагшадай дунда ябуулагдаха бүхы агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин центр боложо шадаадүй. Тэндэхи партийна организацинууд, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд арадай сүүдые һунгалтын үедэ арад зоной дунда үнгэрэгдэдэг политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха тушаа анхаралаа багаар табина, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй гэхэдэ алдуу болоногүй.

Тэндэхи олон агитколлектив хүдэлмэрилнэгүй, агитаторнуудаар хүсэд бэлэдхэлгүй хүнүүд томилогдонхой, ажалшадай дунда лекци, элидхэлнүүд зарим газарта уншагданагүй гэжэ һаяхан боложо үнгэрһэн КПСС-эй обкомой VIII пленум дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байна.

Арадай сүүдэй һунгалта дүтэлөө. Тиимэһээ эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар, ажал хүдэлмэритэй нягта холбоотойгоор ябуулха шухала зорилго партийна организацинуудай, агитколлектив, агитпунктнуудай үмэнэ табигдана.

Тиихэдээ СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнуудые, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй дүнгүүдые—Декларациие, Эб найрамдалай манифестые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха шухала.

Һунгагшадай, ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэридэ культурын эмхи зургаанууд: хүдөөгэй клуб, библиотекэнүүд, улаан булангууд, уншалгын байшангууд эдэбхитэйгээр хабаадуулагдаха ёһотой. Энэ асуудалда КПСС-эй обкомой VIII пленум партийна организацинуудай онсо анхарал хандуулһан байна.

Агитпунктнуудта болон һунгагшадай ажаһуудаг газарнуудта үнгэргэгдэхэ агитационно ойлгууламжын хүдэлмэри, мүн культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай бүхы ажал-ябуулга хадаа ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэн олониитые элсүүлхэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай байха ёһотой.

Агитпунктнуудай хүдэлмэриие гансал һунгалта үнгэргэлгөөр хизаарлажа болохогүй. Мүнөө хүдэлжэ байһан агитпунктнуудай олонхинь культурын эмхи зургаануудай дэргэдэ нээгдэнхэй гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ һунгалгада бэлэдхэлэй үедэ олдоһон дүршэлые батадхажа, саашадань хүдэлмэреэ бүри һайжаруулжа, гүнзэгы удхашанартай, һонирхолтой болгохо гээшэ агитпунктнуудай гол зорилго болоно.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада харюу болгон Эхэ оронойнгоо экономикые, соёл культурые эрид хүгжөөхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байһан оршон байдалда советскэ хүнүүд арадай сүүдые һунгахань.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөн дээрэ абтаһан Декларациие, Эб найрамдалай манифестые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, манай республикын ажалшад шэнэ шэнэ уялгануудые абажа байна. Ажалшадай абаһан эдэ уялганuудые дүүргүүлхын тула партиин айкомууд, горкомууд, партийна эхин организацинууд зоной дунда эмхидхэлэй-политическэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнуудые дары усадхажа, идеологическа бүхы хүдэлмэриие, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгые эрид һайжаруулха гээшэ партиин айкомуудай, горкомуудай, партийна эхин организацинуудай шухала зорилго болоно гэжэ КПСС-эй обкомой VIII пленум заана.

Улан-Удын XXIX городской партийна конференцеэр һунгагдаһан КПСС-эй Улан-Удын горкомой гэшүүд:

Асеев Л. С.	Гомбоева О. Г.	Калаганский М. Г.	Оглоблин Ф. И.	Тармаева Н. И.
Аверин А. М.	Горобей Н. М.	Козель А. И.	Оршанский Я. Д.	Титов И. В.
Антонова Л. В.	Гурьянов К. В.	Козловская Д. Н.	Овсянкин Н. А.	Федорова И. И.
Аржанов В. И.	Дармаев Д. О.	Климов Г.И.	Павленко Е. П.	Хабалов С. М.
Баглык С. Д.	Долгих П. Н.	Кирдяшкин А. С.	Перепанов С. С.	Хахалов А. У.
Бадмацыренов С. С.	Дондуков Ц. Ц.	Каспаров А. А.	Продайвода К. М.	Хорун М. А.
Бабошин Г. Ф.	Дронов Ф. И.	Лавушкин В. Г.	Полынцев С. И.	Шабунин С. П.
Бельгаев Г. Ц.	Дульбинов И. Л.	Лебедев А. А.	Рандин М. Г.	Шагжин Ц. Г.
Болсохоев Д. С.	Евдокимов Г. Я.	Магунов Е. Л.	Сафронов И. Г.	Шадаров О. Ш.
Болотов А. Р.	Жданова О. Д.	Матвеев В. Д.	Семенькова М. Г.	Шамсимухамедов М. Ф.
Бурдуковская Е. П.	Заморин В. П.	Минеев В. Д.	Скрипкин А. Д.	Шестаков Г. В.
Бурлов П. Н.	Захаров А. Т.	Мункуев В. П.	Стулев А. М.	Цыремпилон Д. Ц.
Васюткин Д. Д.	Казанцев В. В.	Ножкин П. Е.	Сухарев П. И.	Цыреторов Б. У.
Воронов В. Б.	Калмыкова М. Г.			

КПСС-эй Улан-Удын горкомой гэшүүдтэ кандидадууд:

Антонов В. А.	Ефремов В. М.	Мэрдыгеев Р. С.	Петушкин Г. В.	Сажинов Н. С.
Баранникова У. В.	Коржавин А. М.	Назимова Т. Ф.	Погребной А. В.	Сухотин Г. С.
Бирюков А. П.	Мотыгин А. Д.	Петчинова А. К.	Попов Г. Л.	Хомосова Л. С.

Шалгалтын комиссиин гэшүүд:

Ерчева А. А.	Курдюков А. Н.	Петров Н. А.	Череп А. С.	Цыдендамбаев Ц. Б.
Кузнецов В. А.	Мещерякова В. В.	Слугинова Е. Д.	Чернышев Е. И.	

КПСС-эй Улан-Удын горкомой пленум

1957 оной декабриин 7-до КПСС-эй Улан-Удын горкомой нэгэдэхи пленум болобо.

Пленум дээрэ эмхидхэлэй иимэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ:

1. КПСС-эй горкомой секретарьнуудые һунгалга;
2. КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүдые һунгалга;
3. КПСС-эй горкомой таһагуудые даагшанарые баталалга.

КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретаряар **Е. Л. Магунов**, секретарьнуудаар: **К. М. Продайвода, Ц. Ц. Дондуков** гэгшэдые пленум һунгаа.

КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүдээр **Л. С. Асеев, А. М. Аверин, С. С. Бадмацыренов, К. В. Гурьянов, Ц. Ц. Дондуков, А. А. Каспаров, Е. Л. Магунов, П. Е. Ножкин, Ф. И. Оглоблин, Я. Д. Оршанский, К. М. Продайвода** һунгагдаа.

КПСС-эй горкомой эмхидхэлэй таһагые даагшаар нүхэр **М. Г. Калмыкова.**, пропаганда ба агитациин таһагые даагшаар нүхэр **М. Г. Калаганский.** промышленна болон транспортна таһагые даагшаар нүхэр **Л. В. Антонова,** административно-наймаанай болон финансова органуудай таһагые даагшаар нүхэр **Г. Ф. Бабошин** һунгагдаа.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудай ябадал тухай

Декабриин 9-нэй үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 503 дахин тойроо.

Түрүүшын хэмэл одон энэ үедэ 990 дахин дэлхэйе тойроһон байна.

Хойто широтагай 33 болон 54 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ, мүн урда широтагай 5 болон 33 градусай хоорондо наранай ороһоной һүүлээр, үүлэгүй сэлмэг байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болоно.

(ТАСС).

БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОГШО ТҮРҮҮШЫН ХЭМЭЛ ОДЫЕ АНХАН АБАЖА ГАРАҺАН РАКЕТЭ ЯБАХАЯА БОЛЁО

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо түрүүшын хэмэл одые анхан абажа гараһан ракетын хойноһоо ажаглалга хэгдэжэ, энэ ракетэ хадаа ноябриин 30-да сүүдхын дүүрэхэ багаар тойродог замаа эли бодо бага болгожо, доошолжо эхилбэ гэжэ тодоруулагдаһан байна. Эрхүү город, Чукотско хахад арал болон Аляска дээгүүр, мүн саашаа Америкын баруун эрьеые зүбшүүлан декабриин 1-дэ ябажа байхадаа, энэ ракетэ илангаяа ехээр доошолоо.

Дурсагдаһан замаар ябажа байха үедөө түрүүшын хэмэл одые анхан абажа гараһан ракетэ газарые тойрожо байдаг агаарай үсхэн хуби рууһь орожо, шатан һандаржа эхилһэн байна. Бии байһан мэдээнүүдэй ёһоор, тус ракетын үлэгдэлынь Аляскын болон Хойто Америкын баруун эрьеын газар дээрэ унаа.

Түрүүшын хэмэл одоной ракетэ эгээл түрүүшын үедэ дэлхэйе 96,2 минутын туршада нэгэ тойродог, мүн эгээн дээрэ гарахадаа газарһаа 900 километр холододог байгаа. Энэ ракетэ бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон, хамта дээрээ 58 үдэр шахуу ниидээд, энэ үе соо 39 миллион километр газар гаталаа.

(ТАСС).

АРАДАЙ СУДЬЯДА КАНДИДАТ НАТАЛЬЯ ИВАНОВНА САБУРОВАТАЙ УУЛЗАБА

Улан-Удэ городой Советскэ районой 2-дохи участогай арадай судьяда кандидат нүхэр Наталья Ивановна Сабурова һунгагшадтаяа һаяхан уулзаба.

Һунгагшадай суглархада советско-партийна һургуулиин парторганизациин секретарь нүхэр Лелекин арадай судьяда дахинаа һунгагдаха кандидат болгогдоһон нүхэр Сабуровагай ажал-ябуулга тухай һунгагшадта хуряангыгаар хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь, арадай судья нүхэр Сабурова 2-дохи участогай арадай сүүдэй ажал тухайда һунгагшадтаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Советскэ гүрэнэй, ниитын эмхи зургаануудай болон эрхэтэнэй аша туһые хамгаалха, гүрэнэй, ажахын жаяг заршам бэхижүүлхэ, хулиганталгатай тэмсэхэ, сүүдэй шиидхэбэринүүдые гүйсэдхэхэ, Советскэ хуули ёһые нэбтэрүүлхэ болон сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлхэ талаар манай участогай арадай сүүд зарим тэды ажал хэбэ гэжэ нүхэр Сабурова хөөрэнэ.

Үнгэрһэн үе соо нүхэр Сабурова 11 дахин лекци уншаһан, һунгагшадайнгаа урда 13 дахин тоосоһон байха юм.

Хөөрөөгөө дүүргэхэ зуураа нүхэр Сабурова иигэжэ хэлэбэ:

— Намда үзүүлһэн ехэ этигэл найдабариинтнай түлөө та бүгэдэ һунгагшадта баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Улан-Удын шэлэй механизированнэ, «Механлит» заводуудай хүдэлмэришэдэй коллективүүдһээ Советскэ районой 2-дохи участогай арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Наталья Ивановна Сабуровагай түлөө нэгэн хүн шэнги голосуудаа үгэхыень нүхэр Лелекин һунгагшадые уряалаа.

Ж. Бадмаев.

Америкын Холбоото Штадуудай эрдэмтэдтэ хандалга

...үмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо, ...хэй дээрэ эгээл түрүүн бүтээгдэһэн хэмэл одые анхан абажа гараһан ракетын үлэгдэлнүүд дууһан ...ажа урьдингүйгөөр Аляска, Хойто Америкын баруун эрьеые ...шуулан энэ ракетын ябадаг байһан замаарнь унаа гэжэ бии байһан мэдээнүүдһээ тодорбо.

Тус ракетын шатажа урьдеэгүй ...үлэгдэлнүүдые тон нарииваар шэнжэлэлгэ, мүн тэдэнэй унаһан газарые тодорхойлго айхабтар ехэ научна удхашанартай. Юуб гэхэдэ, бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонууд газарые тойрожо байдаг агаарай үсхэн хуби руу ороходоо яадаг байнаб гэһэн үнэтэ мэдээнүүд энэ шэнжэлэлгын ашаар абтаха байна бшуу.

Түрүүшын хэмэл одые анхан абажа гараһан ракетын үлэгдэлнүүдэй ямар газарта унаһан тухай манда мэдээсэхыень, мүн тэндэһээ олдоһон ракетын бүхы үлэгдэлнүүдые СССР Москва Науканuудай Академи гэһэн адресаар эльгээхыень Америкын Холбоото Штадуудай эрдэмтэдые СССР-эй Науканuудай Академи гуйна.

СССР-эй НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИ.

СЭМБЭШЭДЭЙ АГИТКОЛЛЕКТИВ

Улан-Удын сэмбын фабрикын партийна эхин организаци арадай сүүдые һунгаха һунгуулида бэлэдхэлэй үедэ 60 шахуу агитаторые томилоо. Эдэнэрэй дунда бүд нэхэгшэдшье, модошо дархашуулшье, машинын жолоошодшье болон бусад мэргэжэлтэй коммунистнууд, комсомолшууд, партийна бэшэ эдэбхитэд бии. Тус агитколлектив ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие саг үргэлжэ оролдосотойгоор ябуулжа байна.

— Агитколлективээ хүтэлбэрилхэдөө ямар юумэндэ эгээл гол анхаралаа хандуулнабта?—гэжэ тус коллективые хүтэлбэрилэгшэ, фабрикын партийна организациин секретарь нүхэр Семенькова Мария Григорьевнаһаа асуухада:

—Ойлгууламжын хүдэлмэри али нэгэн политическэ кампаниин үедэ бэшэ, харин саг үргэлжэ, партийна бюрогой баталһан түсэбөөр ябуулха гэжэ оролдодогбди,—гэжэ харюусаба.

Тус агитколлективэй хүдэлмэриие хаража үзэхэдэ, түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг байна. Арадай сүүдые һунгаха һунгуулида бэлэдхэжэ эхилһэнһээ хойшо нилээд удаан саг үнгэрөө. Эндэхи агитаторнууд нэгэшье үдэр хүдэлмэреэ зогсоогоогүй, харин һунгуулиин ойртохо бүри улам үргэдхэнэ.

Агитаторнууд Янко Яков Яковлевич, Тимошкин Иван Ильич болон бусад өөһэдынгөө дүлэтэ үгэнүүдээр хүдэлмэришэдые шэн габьяата ажалда улам бүри зоригжуулна. Һунгуулида бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо тэдэнэр ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Һунгуулиин Дүрим тухай, Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан болоһон СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн элидхэлые һунгагшадта тайлбарилан хэлэжэ үгөө.

Мүн хүдэлмэришэнэй, коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөн дээрэ абтаһан Декларациие, Эб найрамдалай манифестые сэмбэшэд-агитаторнууд арад зондоо ойлгуулжа байна.

Тэрэшэлэн, агитпунктын үүсхэлээр һунгагшадта уласхоорондын байдалаар, дэлхэйе тойрогшо одонууд тухай болон бусад темээр лекци, элидхэлнүүд уншагдадаг юм. Һаяхан арадай судьягай тоосоое һунгагшад шагнаһан байна. Удаань гоё һайхан үнгэтэ кинокартина харуулагдаа. Гадна, СССР-эй Конституцида зорюулагдаһан вечер агитпунктда үнгэргэгдэжэ, тэндэ һунгагшад олоороо сугларaад, совет арадай эрхэ сүлөө тушаа лекци шагнаһан, хатар наадаһан байна.

Партийна бюро зохёоһон түсэбэйнгөө дүүргэлтые хододоо хинан шалгажа байдаг, агитационно хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дундануудые дары усадхадаг, агитаторнуудта зохихо туһаламжа хододоо үзүүлдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, һунгагшадтай хөөрэлдөө үнгэргэхэ түсэб табихадань, харуулан ойлгуулха материалнуудые, хэрэгтэй литература шэлэн олоходонь тэдэнэртэ туһалдаг юм.

Илангаяа залуу, һая томилогдоһон агитаторнуудые агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һургаха хэрэгтэ эндэ ехэхэн анхарал хандуулагдана.

Арадай сүүдые һунгаха һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо агитаторнуудай семинар хоёр удаа болоо. Тэндэ агитаторнууд дүй дүршэлөө андалдаһан, хүдэлмэри тухайгаа хэлсэһэн, хэрэгтэй даабаринуудые абаһан байна.

Һунгагшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ эндэхи агитпункт (даагшань нүхэр З. П. Семинихина) ехэхэн анхарал табина. Агитпункт соо ороходо ариг сэбэр, һунгагшадай список таарамжатай зохид хадаатай, стол дээгүүр газетэ, журналнууд олоор табяатай.

—Зохидоор түхеэрэгдэһэн агитпункт соо һунгагшад олоороо сугларжа, дэлхэй дээрэ боложо байгаа шэнэ шэнэ һонинуудые, агитаторай һонин хөөрөө шагнаха дуратай байдаг,—гэжэ нүхэр Семинихина хөөрэнэ.

Үдэшэлэн тээшэ, ажалайнгаа һүүлээр сэмбэшэд агитпунктдаа ерэжэ, шатар, доминоогоор наададаг, шэнэ газетэ, журналнуудые уншадаг байха юм.

Мүнөө үедэ һунгагшадай дунда ябуулагдадаг агитационно хүдэлмэриин эгээл шухала, эгээл шиидхэхы үе—арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө агитаци үргэнөөр ябуулха саг болоо. Энэ шухала зорилгоёо һайнаар ойлгоһон сэмбын фабрикын партийна эхин организациин агитколлектив энэ үе соо һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэреэ эрхим һайнаар ябуулжа, болохоёо байһан. һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадаха байһаниинь лабтай.

М. Гончиков.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Улан-Удын городской партийна конференциһээ

Улан-Удын городской 29-дэхи партийна конференци декабриин 7-до боложо, КПСС-эй городской комитедэй тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй XX съездын, партиин Центральна Комитедэй удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, тоосоото үе соо партиин горком, городской бүхы партийна организаци горьтой хүдэлмэри хээ гэжэ элидхэлшэ партиин горкомой секретарь нүхэр **Е. Л. Магунов**, мүн үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглэбэ.

Партиин городской комитет партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулһанай, партийна эхин организацинуудые саашадань бэхижүүлһэнэй, коммунистнуудай эдэбхи хэшээл дээшэлүүлһэнэй, идеологическа хүдэлмэри шангадхаһанай ашаар ажахын, культурна байгуулалтада, ажалшадай эрилтэ хангалгада зарим һайн үрэ дүн туйлаа.

Городой промышленность үнгэрэгшэ жэлэйнгээ, мүн энэ жэлэй арба һарын үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Тиигэжэ Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаа һэн. Ажалай бүтээсэ дээшэлээ. Гэр байра урдынхиһаа олоор баригдадаг болобо.

Гэхэтэй хамта, промышленностиие, барилгын хэрэгые, идеологическа хүдэлмэриие КПСС-эй городской комитет үшөөл дутамагаар хүтэлбэрилнэ гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэһэн делегадууд заагаа. Городой хэдэн предприятинууд: мяханай комбинат, загаһа буйлуулдаг завод, «Бурмонголстрой» трест болон бусад продукци гаргаха түсэбөө үшөө дүүргээгүй байһаар. Зарим предприятинуудта продукциин шанар муу. Шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэхын, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхын түлөө оролдолго багаар гаргагдана. Барилгын организацинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутуу дунда бии байһаар.

Промышленностиие, барилгые хүтэлбэрилхэ, хүн зоной ажабайдал саашадань һайжаруулха, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта конференциин делегадууд ехэ анхарал хандуулаа.

Конференциин делегат, КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь нүхэр **Бадмацыренов** түрүүлжэ үгэ хэлэбэ.

— Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн баяр ажалшадай политическэ, ажалай дэбжэлтые үзэгдөөгүй ехээр бадаруулаа. Иимэ оршон байдалда манай городской партийна конференци боложо байна,—гэжэ тэрэ хэлээ. — Советскэ Союзай бүхы арадуудта СССР-эй Верховно Соведэй хандаһан Хандалга, мүн Деклараци, Эб найрамдалай манифест хамаг арад зоной, тэрэ тоодо манай районой ажалшадай зүгһөө ехээр һайшаан дэмжэгдээ. Манай районой ажалшад яһала һайн үрэ дүн туйлажа байна. Районой 13 предприяти жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, городской партийна конференциие угтаба. Декабриин 15—16 хүрэтэр районой бүхы предприяти жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ гэжэ мэдүүлхэ хүсэд үндэһэ баримтатай байнабди.

Городской партийна конференци һүүлэй хоёр жэл соо хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн мүнөө гаргажа байна. Энэ үе соо зарим тэды хүдэлмэри хэгдэбэшье, дутуунууд үшөөл олон. Партиин горком, илангаяа тэрэнэй эмхидхэлэй таһаг районно партийна организацинуудта туһаламжа үшөөл багаар үзүүлнэ. Партиин райкомуудай хүдэлмэриие КПСС-эй горкомой тон һулаар шэнжэлдэг байһаниинь тоосоото элидхэлһээшье тодоор харагдана. Манай город гурбан районтой ха юм. Тиимэһээ партиин райкомуудай хүдэлмэриие шэнжэлэн согсолжо болохо байгаа бшуу.

Партиин горком өөрынгөө шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинадаггүй, эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулдаг, партиин городской комитедэй, илангаяа тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Магуновой идеологическа хүдэлмэри үшөөл һулаар хүтэлбэрилдэг, научна, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие багаар һонирходог тухай нүхэр Бадмацыренов үргэлжэлүүлэн хэлэһэн байна.

Баталан абаһан шиидхэбэринүүдэе бэелүүлхэ хэрэгтэ партиин горкомой хайхарамжагүйгөөр хандадаг тухай ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехын начальник нүхэр **Кладити** хэлээ.

Водопровод бариха тухай хэдэн удаа хэлсэдэг болобошье, мүнөө хүрэтэр водопроводтой боложо шадаагүйбди. Тэрэниие бариха проект хэдэ дахин хубилгагдажа, гүрэнэй ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдана. КПСС-эй областной, городской комитедууд, республикын Министрнүүдэй Совет энэ асуудал хүсэдөөр шиидхэхэ ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Ажалшадые һайн байраар хангахын тула гэр байра олоор бариха, өөһэдынгөө хүсөөр барилга хэхэ талаар городой олон предприятиин хүдэлмэришэдэй гаргажа байһан үүсхэлые дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха шухала гэжэ тэрэ саашань хэлэбэ. Гэбэшье, шулуун, грави гэхэ зэргын барилгын материал абаха газар байдаггүй. Тиимэһээ машинануудай хии ябаха ушар олон тохёолдоно. Барилгын материал бэлэдхэхэ предприяти тухай асуудал түргэн шиидхэхыень партиин обком, горком Совнархоздо эрилтэ хэхэ зэргэтэй.

Предприятинуудай хүдэлмэреэ түсэблэхэ хэрэгые Совнархоз ехээр унжагайруулна. Мүнөөдэр — декабриин 7 болотор манай заводой 1958 оной гүрэнэй түсэб хүсэд тодорхойлогдоогүй байһаар.

— Хүтэлбэрилхы олон хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай үмэнэ лекци, элидхэл хэнэгүй гэжэ элидхэл соогоо нүхэр Магунов дурдаа. Теэд городской комитет энэ хэрэгые түсэблэдэггүй, харин зүндөө бүтэхэ ябадалда найдажархёо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Партиин горкомой шэнэ состав хадаа таһагуудаа бэхижүүлхэ, партийно-эмхидхэлэй, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулжа, гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтэ хангаха зэргэтэй гэжэ Кладити үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Ажалшадые медицинскэ талаар хангалгые улам һайжаруулха, санитарно-һэргылэлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай конференциин делегадууд: түмэр замай узелай санитарно-эпидемиологическа станциин начальник **Карташева**, хүүгэдэй хоёрдохи больницын главна врач **Корягина**, городской нэгэдэхи больницын главна врач **Федорова**, нарайлалгын байшангые даагша нүхэр **Андресюк** хэлээ.

Шэгнүүр заһабарилдаг заводой директор нүхэр **Федорченко** трибунын дэргэдэ ерэбэ.

—Заводоймнай партийна организаци предприятияа түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргажа шадаа. Манай завод Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрые жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ угтаа,—гэжэ тэрэ хэлээ.

Партиин горком болон райкомуудай промышленна таһагуудые бэхижүүлхэ шухала байһан тухай июньскэ Пленум, КПСС-эй XX съезд зааһан байгаа. Гэбэшье, эдэ таһагуудай үүргые дээшэлүүлхэ тушаа горком, райкомуудшье анхарал багаар табидаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ таһагууд предприятинуудта эгээн гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын орондо, үдэр бүриинь хэрэгтэ хамааралсадаг байна. Энэ асуудалда шэнээр һунгагдаха городской комитет анхарал табиха бэзэ гэжэ найданаб гээд нүхэр Федорченко үгэеэ дүүргэбэ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай КПСС-эй Октябрьска райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр **Сергеев** хэлээ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ анхарал бүри ехээр табидаг болохыень партийна организацинуудһаа КПСС-эй Центральна Комитет эринэ. Партиин горкомой тоосоото элидхэл соо культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дүн гаргагдаһан, зарим дутуунуудынь тэмдэглэгдэһэн байна. Клуб, Культурын байшангууд, библиотекэнүүд болон улаан булангуудай хүдэлмэриин дутуутай байһанай түлөө партиин Октябрьска райком мүн лэ зэмэтэй гээшэ. Манай райондо гансахан лэ мяханай комбинат клубай һайн байшантай. Үлдэгшэ 9 клубнай байра муутай. Тиимэһээ ажалшадай кино хараханшье бэрхэтэй байдаг. Октябрьска райондо Культурын шэнэ байшан бариха шухала. Энэ асуудалые шиидхэхэ саг ерээ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые горсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагай муугаар хүтэлбэрилдэг, илангаяа хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олоходоо, тушаан болоһон хүнүүдые культурна эмхи зургаануудта хүдэлмэрилхые эльгээдэг тухайнь тэрэ шүүмжэлээ.

Горкомой пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд элдэб мэдээ суглуулаад, телефоноор хөөрэлдөөд һуудаг. Горкомой хүдэлмэрилэгшэд райкомуудта тон үсөөн ябадаг, хүдэлмэриень багаар һонирходог, дүй дүршэлыень согсолдоггүй байна, гэжэ нүхэр Сергеев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

ВЛКСМ-эй горкомой секретарь нүхэр **Матвеев** ингэжэ хэлээ:

— Городой комсомольско организаци 16 мянган гэшүүдтэй. Хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудые шиидхэлтэдэнь городской партийна организацида, предприятинууд болон эмхи зургаануудта туһалха зорилгоор городой залуушуул һүүлэй үедэ бүхы хэмжээнүүдые абажа байнхай. Город соо 230 комсомольско бригада бии. Эдэ коллективүүд һайн амжалта туйлажа, Октябриин 40 жэлэй ойе угтаа.

Гэхэтэй хамта, комсомольско организациин хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд бии. Партиин горкомой, райкомуудай болон партийна эхин организацинуудай зүгһөө комсомольско организацинуудые һулаар хүтэлбэрилдэг дээрэһээ эдэ дутуунууд гаралсаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Түүхэй эд хэрэгсэл арьбалхын түлөө мүнөө комсомолшууд тэмсэл хэжэ байна. Энэ талаар тэдэнэр уялгануудые абанхай. Тиигэжэ 10 миллион түхэригэй алмалта хээ.

Арьбалалта хэхэ тухай комсомолшуудай уялга абахадань, КПСС-эй горком, тусхайлбал, тэрэнэй секретарь нүхэр Магунов туһаламжа үзүүлхэбди, энэ асуудалаар шиидхэбэри гаргахабди гэжэ найдуулаа һэн. Зүгөөр, иимэ тогтоол бидэнэр мүнөөшье хүрэтэр хараагүйбди.

Залуушуулай дунда ябуулагдадаг политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ дутуунууд олон. Комсомолшуудай политическэ һуралсал эмхидхэлгэдэ горкомой секретарь нүхэр Дондуков һүүлэй үедэ анхарал багаар табина гэжэ сэхэ хэлэхээр байна. Комсомолшуудай политическэ һуралсалай ямараар табигдаһан тухай нүхэр Дондуков һүүлэй хоёр жэлэй турша соо бидэнһээ нэгэшье удаа асуугаагүй, мүн культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ямараар хүдэлмэрилдэг тухай багаар һонирходог.

КПСС-эй горкомой хүдэлмэрилэгшэд партийна аппарадые сомор болгохо тухай үгэ хүүр гаргадаг аад, үнэндөө энэ асуудал шиидхэгдэдэггүй,—гэжэ түмэр замай отделениин парткомой секретарь нүхэр **Нагорных** хэлээ.—Би узловой комитедые болюулха тухай хэлэнэб. Энэ асуудал нэгэтэ бэшэ табигдадаг болобошье, мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй байһаар. Энэ комитет отделениин парторганизациин хэхэ хүдэлмэриие дабтаад лэ һуудаг. Читынхид узловой комитедые болюулһанай ашаар 40 шахуу мянган түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Партиин горком хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа хүсэдөөр бэелүүлхын тулада олониитэтэй нягта холбоотой байха, тэрэнэй һанамжануудые хараадаа абаха, тэрээнһээ һураха зэргэтэй гэбэшье, горкомой зарим хүдэлмэрилэгшэд энэ гол ёһые үнэндөө бэслүүлдэггүй.

Ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые хангалга партийна организациин шухала хэрэг гэжэ ходоодоо тоологдодог гэжэ «Горпромторгын» директор нүхэр **Балханов** хэлээ.—Ажалшадай байдал һайжаруулха талаар городой партийна организаци зарим хүдэлмэри хээ гэжэ тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн байна. Худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгэ һайнаар табиха гээшэ ехэ удхашанартай. «Горпромторг» энэ жэлэй 11 һарын түсэбые 108,4 процент дүүргэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 40 миллион түхэригэй эд бараа ехээр худалдаа.

Гэхэ зуура, худалдаа наймаанай организацинууд ажалшадай хэрэглэмжые үшөө һайн мэдэдэггүй, хэрэгтэй эд бараа дутамагаар асардаг байна. Тиихэдэ, гэр доторой шухала хэрэгсэлнүүдые нютаг дээрээ бүтээхэ тухай анхарал багаар табигдана. Тиимэһээ худалдаа наймаанай организацинууд эндээ бүтээжэ болохоор эд бараа ондоо тээһээ асарха баатай болодог. Энээн тухай партиин горком саашадаа анхарал хандуулха зэргэтэй.

Гадна, конференци дээрэ делегадууд нүхэд **Алагуев, Петушкин, Жамцарано, Силаков, Потемкин** болон бусад үгэ хэлээ.

Удаань КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Хахалов** үгэ хэлэһэн байна.

Партийна ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримые сахиха, парти доторой демократиие хүгжөөхэ, ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые хангаха талаар партийна комитедүүдтэ коммунистнуудай эрилтэ ехээр хэдэг болоһые, тэдэнэй эдэбхи ехэтэй байжа, шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлһые конференци харуулаа гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Гэр байра барилга үргэдхэхэ, өөһэдынгөө хүсөөр байра баригшадай үүсхэлые дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха, городоо болбосон түхэлтэй болгохо тухай, идеологическа хүдэлмэри һайжаруулха тухай, мүн городой промышленна предприятинуудай зүгһөө хүдөө ажахыда туһаламжа үзүүлгые шангадхаха тухай нүхэр Хахалов дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, промышленность болон барилгые бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри конференци баталан абаа. Горкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ составые һунгаа.

НҮХЭД МОДОШОД! ЭХЭ ОРОНДОО БАРИЛГЫН МОДО ЕХЭЭР ҮГЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ

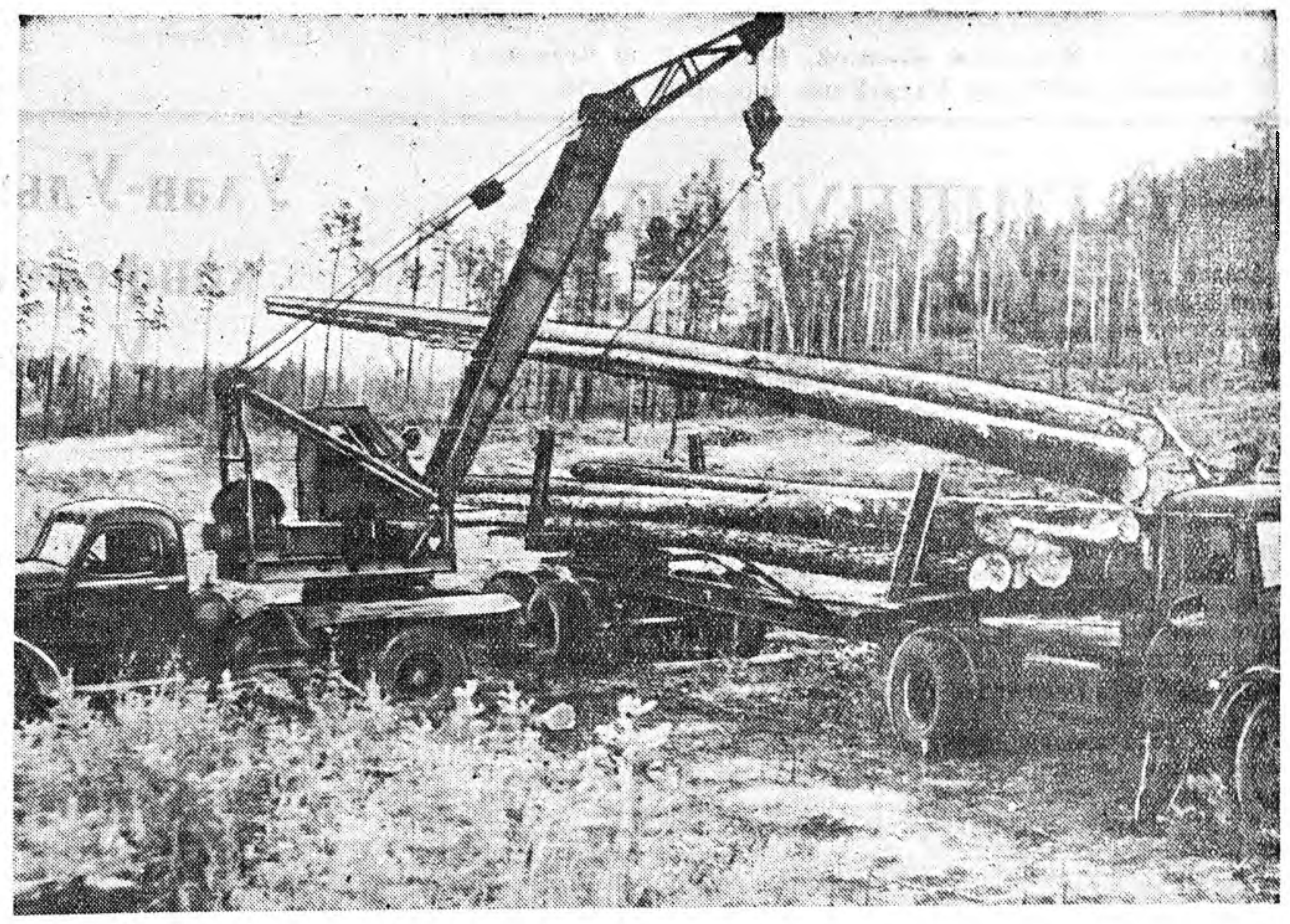

Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модошод Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, республикынгаа модошодой дунда түрүүлэн жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн. Энэ леспромхоздо ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Тиимэһээ эндэ гараар хэхэ хүдэлмэри үгы тоонод болоо. Отологдоһон модон ута зандаа шэрэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус леспромхоздо отологдоһон модые ута зандань машинада ашаалга харуулагдана.

Ф. Сорокиной фото.

11 һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ

Эхэ оронойнгоо арадай ажахыда барилгын модо ехээр үгэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн республикымнай леспромхозуудта улам үргэдэжэ байна. Леспромхозуудаймнай модошод удаа дараалан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэжэ байна.

«Забайкаллес» комбинадай модошодой һүүлэй үедэ баталан абаһан уялга соо жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 130 мянган кубометр модо оронойнгоо шэнэ барилгануудта үгэхэ гэжэ хэлэгдэнэ. Абаһан энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада леспромхоз бүхэнэй коллектив бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тулада модо бэлэдхэлгэ дээрэ үйлэдбэриин шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Леспромхоз бүхэндэ модо бэлэдхэдэг комплексно бага бригаданууд байгуулагдана. Бензинээр хүдэлдэг «Дружба» гэжэ хюрөөгэй хэрэглэгдэдэг болоһоор олон участогта нэгэ нэгээрээ модо отологшод улам олошорно.

Комбинадай модо бэлэдхэн шэрэхэ 11 һарын түсэб 105 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 140 мянган кубометр модон арадай ажахыда үгтэбэ. Модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Черемухын леспромхозой коллектив түрүүлжэ ябана. Энэ леспромхозойхид үшөө октябриин 17-до модо шэрэхэ жэлэйнгээ даалгабариие сум дүүргээ һэн. Мүнөө эндэхи модошод бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ, хэдэн мянган кубометр модо шэрээд байна. Тэрэшэлэн Баруун-Тарбагатайн, Хүрбын, Хандагайн, Шулуутайн леспромхозуудай коллективүүд жэлэйнгээ түсэбүүдые мүн лэ уридшалан дүүргээд, ажалай шэнэ амжалтын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөн дээрэ абаһан Деклараци, Эб найрамдалай манифест манай модошодые ажалай бүри ехэ амжалтада зоригжуулаа. Модо бэлэдхэлэй пункт, участок бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо улам олошоржо байна.

Н. Платонов.

Вагонуудта модо ехээр ашаална

Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Эндэхи хүдэлмэришэд Үдэ голоор урадхуулагдаһан модые эрьедэ гаргажа, тэдэнээ вагонуудта ашаалан, хэрэглэгшэдтэнь ябуулдаг юм. Үнгэрһэн ноябрь һара соо тус комбинадайхид даалгабариһаа гадуур 10 мянган кубометр барилгын модо ажахын хэрэгсэлдэ эльгээгээ.

Мүнөө жэлэй һүүлшын һарада комбинадай хүдэлмэришэд ажалдаа түрүү арга хэрэглэнэ. Вагонуудые модоор ашаалхадаа дээрэнь нюруу хэжэ, ашаалгаяа ехээр дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, 780 вагонуудые нюруутайгаар ашаалһанай ашаар 220 вагон арьбалагдаһан байна. Нүхэд Пилюс, Пыгин, Рычков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд энэ аргые шадамараар хэрэглэжэ, халаан бүхэндэ хоёр нормо дүүргэдэг болоо.

Комбинадай хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, вагонуудта модо ашаалха жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

М. Мирошниченко.

ОЛЗОБОРИЛГЫН НЭГЭ АРТЕЛЬДЭ

Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель Улан-Удэ городой түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Энэ артелиин хүдэлмэришэд гол түлэб ажалшадай гэр байрын хэрэгсэл гаргадаг байна. Республикымнай магазинуудта наймаалагдадаг шаажан гүйлгэһэн амһартанууд тус артельдэ бүтээгдэдэг байха юм. Жэл ерэхэ бүри артелиин үйлэдбэридэ шэнэ технологи хэрэглэгдэжэ, продукциин шанар улам һайжарна. Һүүлэй үедэ элдэб зурагуудтай шаажан гүйлгэһэн амһартанууд бүтээгдэдэг болоо.

Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээ үнгэргэгдэһэн республикын арадай ажахын ба соёл культурын выставкэ дээрэ артелиин хүдэлмэришэдэй уран гараар хэгдэһэн амһартанууд табигдажа, харагшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэ абаһан байна.

— Һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ манай артелиинхид хабаадалсажа, хайшан гээл һаа ажалай амжалта туйлахаб гэһэн нэгэн эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилөө,—гэжэ артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Мартыненко хөөрэнэ. — Теэд зориһондоо хүрэжэшье шадаабди. Абаһан уялгамнай сум дүүргэгдэһэн байна. Таанар һайндэрэй үедэ Москва ошоһон байгаа һаа, «Детский мир» гэжэ ехэ магазинай таг дээгүүр манай артелиин бүтээн гаргаһан забьяа, кружка, кастрюль, таз гэхэ мэтые харахадаа, «Улан-Удын артелиин маркатайл» гэжэ һонирхохо һэн та. Тэдэ амһартанууднай үнгэ зүһынгөө талаар, шанарайнгаа талаар бараг лэ хадаа Москва абаашагдаһан байха...

Артелиин үйлэдбэриин гол цех. Эндэ амһартануудта шаажан гүйлгэхэнь ехэ һонирхолтой. Улаан дүлөөр соробхилжо байһан халуун пеэшэнэй хажууда дандаа залууханууд басагад, хүбүүд хүхюутэй солбоноор хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа нүхэр Ведениктовагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада. Эдэнэр эрхим ажалаараа шалгаржа, артель соогоо хүндэтэй болонхой. «Эдэнэй али нэгыень тусгаарлажа магтахын аргагүй: булта тэгшэ һайнаар ажалладаг, ёһотой залуу наһанай эршэ хүсые харуулдаг зонууд гээшэ» гэжэ артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Мартыненко омогтойгоор мэдүүлнэ.

Тус бригадынхид халаанайнгаа, мүн һарынгаашье даалгабариие 130 процентһээ доошо дүүргэдэггүй юм. Нүхэр Ведениктова өөрөөшье залуу хүн. Тиибэшье залуушуулые хүтэлбэрилхэ талаар ехэхэн дүршэлтэй болоһоноо харуулһан байна. Хүдэлмэришэдөө ехэ шадамараар хубаарилан табидаг, хүдэлмэришэн бүхэндөө техническэ зүб заабари үгэжэ байдаг.

—Амһартануудта шаажан гүйлгэхэ гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ юм,—гэжэ нүхэр Ведениктова хэлэнэ.—Зарим газартань шаажангыень үтхэрүүлбэл гү, али шэнгэдүүлбэл амһартануудnай гологдохо ха юм. Тиимэһээ ходо шалгажа байха шухала.

Шаажан гүйлгэхын тулада эмаляар будагдаһан амһартаяа халуун пеэшэн соо табиха хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэри үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай үе мүн. Пеэшэн соо амһарта минута үлүү гү, али дутуу байлгабал голодоһондо гарашадаг. Эндэ хүдэлдэг залуу басаган Васильева ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Кастрюлиин түмэртэ шаажан түрхихэдөө нүхэр Васильева нормоёо **хоёр** дахин дүүргэнэ. Иимэ һайнаар хүдэлмэрилдэг хүнүүд артелиин гэшүүдэй дунда олон. Жэшээнь, нүхэр Полынцевай хүтэлбэрилдэг бригадые абаад үзэе. Нүхэр Полынцев ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг тулададаа бригадынгаа ажалай эмхидхэлые улам һайжаруулжа байдаг. Бригадынь гэшүүд нүхэд Крюков, Леонова, Маслова, Семенова болон бусад амһартын түмэр эсхэхэдээшье, мүн бусадшье хүдэлмэридэ халаан бүхэнэйнгөө нормые 270 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, тус артель жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 10 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаа һэн. Тэдэнэр мүнөө хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур үшөө хэдэн арбаад мянган түхэригэй продукци гаргаха байна.

Артелиин үйлэдбэридэ шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Эмалиин шулуу бутаруулха тээрмэ, электросушилка һаяар ашаглалгада үгтэхэнь. Ерэхэ жэлдэ промышленностиин Бүхэсоюзна выставкэдэ продукциингаа эрхимыень эльгээхые тус артелиин хүдэлмэришэд оролдожо байна.

Социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Декларациие, мүн Эб найрамдалай манифестые артелиин хүдэлмэришэд ехээр һайшаан дэмжэбэ. Энэ ехэ түүхэтэ документые артелиин агитаторнууд хүдэлмэришэдтөө тайлбарилан ойлгуулна. Хүдэлмэришэн бүхэн бүри зоригжоһон, гарахаяа байһан 1958 оные ажалай бүри ехэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ оробо.

Р. Цыдыпов.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл

ХЭЗЭЭ ЗАҺАГДАХА ТРАКТОРНУУД БЭ?

…тэйн машинно-тракторна станцинууд тракторнуудаа түхэреэн жэл соо заһабарилха түрүү арга үшөө хэрэглэжэ шадаагүй байһаар. Тиимэһээ таряа хуряалгын һүүлээр капитальна заһабарилгада орохо болоһон тракторнууд МТС-эй газаа ороо суглардаг.

Мүнөө жэл тус МТС 55 трактор, комбайн ба бусад хүдөө ажахын машина капитальнаар заһабарилха түсэбтэй. Урда жэлнүүдтэ эндэ намар-үбэлэй үедэ хүдэлмэрез хүрэнгүй байжа, зарим тракторнууд машинаяа дутуу гү, али шанаргүйгөөр заһабарилдаг баримтанууд олоор үзэгдэдэг һэн. Тиин хабарай полевой хүдэлмэриин ба тарилга хуряалгын үедэ тус МТС-эй бүхы техникын 25—30 процентнь ашаглагдаагүй байжа, харьяата колхозуудайнгаа хүдэлмэрие ехээр саатуулдаг, унжагайруулдаг һэн. Тиимэһээ тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд трактор, машинын запасной частинууд хомбр байһаар тайлбарилжа, «уһан cooһoo хуурайгаар гаргадаг» заншалтай байгаа.

Гэбэшье мүнөө Хүнтэйн МТС запасной частяар гүйсэд хангагданхай трактор, машинануудайнгаа заһабарилгые урда жэлэйхиһээ бүри эмхигүйгөөр ябуулжа захалаа. Графигай ёһоор IV-дэхи кварталда 29 трактор, 7 комбайн ба бусад машина, зэмсэгүүд заһабарилагдаха байһан аад, ноябриин 25-ай мэдээгээр эндэ оройдоо ардаа трактор, 1 комбайн заһабарилгаһаа гаргагдаба. Гэхэтэй хамта тэдэнэй нэгэ заримдаа миил техническэ харууһа хээд, тэды трактор заһабарилагдаба гэжэ тоолоһон баримта бии.

Намарһаа хойшо хоёр «Беларусь», нэгэ 1 «С-80», хоёр-гурбан «ДТ-54» трактор капитальнаар заһабарилагдаба гээшэ гү даа. Жэшээншье миил техническэ харууһа хэгдээд, «заһабарилагдаа» гэһэн нэрэ зүүбэ ха,— гэжэ тус МТС-эй мастерскойн механизаторнууд нүхэд Кайдалов, Балаганов гэгшэд хэлэнэ.

Трактор, машина заһабарилга хоёр һара шахуу сагай туршада ябуулагдажа байбашье, МТС-эй мастерской соохи зарим цехүүд ба узелнууд хүдэлмэрилнэгүй, механизаторнууд энэ тэрэ ондоо юумэ хэжэ байһан янзатай. Мастерской соо хүдэлмэриин график, показателиин доска, «Дайшалхы хуудаһан», «Молни» гэхэ мэтэнүүд үгы. Тиимэһээ ямар узелай түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһые мэдэхын аргагүй байна. Харин энээн тухайда профсоюзуудай месткомой түрүүлэгшэ, мастерскойн нормировщик нүхэр Карымов өөрөөшье һайн мэдэхэгүй байба.

—Заһабарилгамнай һая лэ түлэг дундаа орожо байна. Тиимэһээ хэнэй, ямар узелай, цехын түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһые нэрлэхэ аргамни үгы,—гэжэ нүхэр Карымов хэлэнэ.

Машина, тракторай заһабарилгын иимэ нобшо унжагайгаар ябуулагдажа байһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, эндэ ажалай эмхидхэл муу, механизаторнуудай ажалай журам һула байна. Энээнние ямар баримта гэршэлнэб гэхэдэ, МТС-эй мастерскойдо намарһаа хойшо 72 механизатор хүдэлмэрилхэ байһан аад, ноябриин 25 болотор тэдэнэй хорёод хүниинь ямаршье шалтагаангүйгөөр хүдэлмэридөө ерээгүй байгаа. Тиимэһээ зарим узелнууд, жэшээнь, ходовой частьнуудые заһабарилха узел оройдоошье хүдэлмэрилөөгүй, мүн бусад узелнууд хахад хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ байгаа.

— Намарһаа хойшо механизаторнуудаа суглуулхаяа гурба дахин машина колхозуудаар эльгээбэбди. Теэд механизаторнууднай ерэжэ үгэнэгүй, машинамнай хооһоор бусана,—гэжэ МТС-эй главна инженер В. Лоскутников хэлэнэ.

Энэ мэтээр ажалай журамые эбдэхэ баримтанууд механизаторнуудай дунда үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. Теэд тус МТС-эй партийна ба профсоюзна организацинууд (партийна организациинь секретарь М. Мурзин) ажалай журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэ уялгаяа станциин дирекцидэ найдаад, механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри биратайгаар ябуулнагүй. Эндэ заһабарилгын эхилхэһээ хойшо нэгэшье үйлэдбэриин зүблөөн болоогүй, дүн харуулгын доска гаргагдаагүй, механизаторнуудай дунда хөөрэлдөөн үнгэргэгдөөгүй байна. Партийна ба профсоюзна организацинууд механизаторнуудай социалистическэ мүрысөө ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ. Мүнөө заһабарилгын үедэ механизаторнууд тус тустаа социалистическэ уялга абаагүй байна.

— Хүдэлмэриингөө үдэр бүриин дүнгые мэдэхэһээ байтагай, һара соо хэһэн ажалаа һайн мэдэнгүй байдагбди. Харин һарынгаа салин абахадаа хэн ямараар хүдэлмэрилөөб гэжэ тухайлагшабди,—гэжэ токарь нүхэр Кайдалов хэлэнэ.

Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хүдэлмэри мүн лэ муугаар ябуулагдажа байна. Ноябриин 25-ай мэдээгээр, эндэ оройдоо нэгэ хэдэн плуг, сеялкэ заһабарилагдаа гэжэ тоологдоно. «Мүнөө жэл МТС-эй мастерскойдо хүдөө ажахын машина тиимэ олоор заһабарилагдахагүй, харин олонхинь тракторна бригадануудта заһабарилагдаха»,—гээд механик нүхэр Башкир хэлэнэ. Теэд мүнөө нэгэшье бригада машина зэмсэгээ заһабарилжа эхилээгүй.

Хүнтэйн МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй трактор, машинынгаа заһабарилгые иигэжэ удааруулжа байхадань саг хүлеэхэгүй ха юм. «Хабар холо, заһабарилжа урдинэ бэзэбди» гээд, һанаа амархан байһаар тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд И. Лисицкий, Мурзин гэгшэд урда жэлнүүдэйнгээ алдууе дахин дабтажа байна бэшэ аал?

О. Раднаев, манай корр.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

Алтан хуудаһан

Удаан һүнитэ
Уурал манатай хизаарнууд,
Сэбдэг мүльһэтэ
Сэгээн сэнхир полюсууд.
Илалтынгаа
Ирагуу хэлээр хөөрэхэм!
Золто дуугаа
Танда мүнөө хандуулхам!

Хэлэгты намда,
Хэды эрэлхэг эрдэмтэдые,
Усал аюулаар
Угтажа шуухиран байгаабта?
Хэды зоригтон,
Хэды эрхим далайшад,
Зэбүүрхэмэ һохор
Зэрлиг хүсэндэ диилдээ бэ?

Харанхы һүниин
Шэбээлэн байдаг хизаарнууд,
Саһа шуурганай
Түб гуламта полюсууд,
Мүльһэн хэрэмтнай
Мүнөө үдэрһөө эхилжэ,
Нэгэ зулаар
Нимгэн боложо нахиибал.

Эртэ урдаһаа
Эзэмдэшэ мүльһэн хилэтнай,
Түүхэтэ үдэрөөр
Түригдэжэ саашаа хотойбол.

Хабсагай үндэр
Ханынтнай дунда һаатахагүй,
Абарга зэрлиг
Араа шүдэндэтнай хазагдахагүй.
Асари томо
Атомай һүртэ ледокол,
Совет оронойм
Солые баталан бүтээгдээл.

Булигдашагүй хатуу
Булад хабсагай үбсүүндээ,
Ленин—гэжэ
Жэбэрхэгүй гаршагтайл.
Түрэл оронойм
Түүхэ ехэтэ Улаан Туг
Атомай ледоколдо
Ангахагүйгөөр хиидхэгдээл.

Аюулта далай соо
Анхан сагта хосорһон
Али бүхы
Арюун замта хүнүүдтэ
Дурлал хүндэлэлэй
Дурасхал болоошо ледоколой,
Сарюун нэрэнүүдынь
Салют дохёогоор дурдахань!

Бурзан һахал,
Буурал сагаан толгойгоо
Хойто, урдахи
Полюсууд дооро дохигты.
Галзуу шуургаяа
Гааруулан эшхэрдэг амаараа,
Совет арадайм
Солые өөһэдөө дуудагты.

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо шэнэ клуб ашаглалгада үгтэбэ. Энэ клуб 300 хүнэй һууритай харалтын залтай, библиотекэ, биллиардын болон бусад таһалгануудтай. Колхозой залуушуул ажалайнгаа һүүлээр клубтаа ерэжэ, культурнаар амарха аргатай болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой шэнэ клуб. **Б. Гомбоевой фото.**

КУДАРЫН АЙМАГТА

(Соёл культурын һонинууд)

ШЭНЭ КУЛЬТБАЗА

Алтайн сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Сагадаев Д. Ч., партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Доржиев Р. Д.) Донгы нютагта һү һаалиин фермын дэргэдэ һаяхан шэнэ культбаза баригдаба. Энэнь олон таһалгатай уужам, ехэ байшан юм. Эндэхи зарим таһалгадань малшад байрладаг, нэгэ уужам сүлөө зал соонь лозунгнууд, портредүүд олон. Фермынхидэй ажал хүдэлмэрие харуулһан плакат, диаграмманууд ханада үлгөөтэй. Улаан сэмбээр бүрхөөгдэһэн стол дээрэ шэнэ газетэ, журналнууд дэлгээтэй. Углуунда таг дээгүүр ород, бурят ном дэбтэр ябталаатай байна. Мүн эндэ наймаашангүй магазин бии. Малшад хэрэгтэй юумэеэ тэндэһээ худалдажа абадаг.

Тус колхозой центртэ һаалишадай байха баһа нэгэ байра баригдажа дүүрүүтэй байна. Эндэ малшадай байха хорёод гаран таһалга, тусхай кухниһаа гадна, хоёр зуун хүнэй багтаха зал, улаан булан бии юм. Энэ байшан ууралай хүсөөр дулаасуулагдадаг.

—«Манай колхоздо барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябажа байнхай,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сагадаев хөөрэнэ. — Нёдондо шэнэ клуб баряа һэмди. Харин хойто жэл Сүхын эрьедэ, Түргэн Хүнды гэжэ газарта колхознигуудай амаралтын байшан бариха түсэбтэйбди. Мүн хойто жэл малшадай зунай хамтын байра, полевой стан, бани баригдаха.

КУЛЬТУРЫН БАЙШАН

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо культурын хоёр дабхар байшан баригдаа. Тэрэнь дүрбэн зуун хүнэй багтаха залтай, уужам фойетэй, түрүү дүй дүршэлэй таһалгатай юм.

Һаяхан энэ клубай нээгдэхэдэнь олохон колхозуудай түлөөлэгшэд, аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ерэһэн байна. Айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Федоров үгэ хэлээ. Аймагай центрын эмхи зургаануудай үмэнэһөө гурба мянган түхэригэй биллиард бэлэг бариба. Колхозуудһаа ерэһэн айлшад-түлөөлэгшэд өөһэдынгөө ээлжээндэ мүн лэ амаршалжа, клубай түхеэрэлгэ абаха мүнгэ, приемник, гармони, үнэтэ картина гэхэ мэтын колхознигуудайнгаа үмэнэһөө бэлэглээ.

ЕХЭХЭН ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Монголой Арадай Республикын «Оч» гэдэг хамтаралай түлөөлэгшэд ноябриин хуушаар Кударын аймагай колхозуудаар ябаба. Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид Монголойнгоо хани нүхэдые халуунаар угтаа. Намын дарга Ухинжаб, бригадир Ханда, багын дарга Шулуун Дамба, хамтаралын гэшүүн Пурбэ гэгшэд колхозой малай фермэнүүдтэ ошоһон, ажахын болон культурна барилганууды һонирхон хараһан байна. Ждановай нэрэмжэтэ колхоз «Оч» гэдэг хамтарал хоёрой хоорондо хани нүхэсэл үнинэй эхилэнхэй. Харин мүнөө хоёр арадай хоорондын холбоо барисаан улам батажажа байна. Энэ урмандань шефскэ туһаламжа болгон, Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид «Оч» гэдэг Монголой хамтаралда наян хүүгэдэй һураха һургуулиин байшан барижа үгэхөөр шиидэбэ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ВЕЧЕР

Аймагай библиотекын ба культурын таһагай үүсхэлээр Кудара-Сомондо залуушуулай вечер эмхидхэгдээ. Дунда һургуулиин багша Галина Белозерова элидхэл хэбэ.

Мүн Хитадай, Монголой, Корейн, Вьетнамай, Европын арадай демократиин оронуудай залуушуул тухай элидхэлнүүд болоо. Тус элидхэлые багшанар, партиин айкомай болон комсомолой хүдэлмэришэд хэбэ.

Г. Чимитов.

…арахаар болоо

…хэнгын МТС-тэ трактор, машинануудые заһабарилга хангалтатайгаар ябуулагдана. Тэндэ заһабарилга эхилһээр һара шахуу болоһон байбашье түсэбэй ёһоор 32 трактор заһабарилагдаха аад, оройдоол 5-хон заһабарилагдаад байна.

МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд трактор, машинануудые заһабарилха хэрэгтэ анхаралаа табяагүй байна. Шухала хэрэгтэй болохо запасной частьнууд үгы байһаар. Гадна кладовщигай хадагаламжада байһан зарим запасной частьнуудые хэрэгтэй сагтаа механизаторнуудай абахые гэхэдэ склад ходо хаалтатай байдаг. Эдэ дутагдалнуудые МТС-эй директор нүхэр В. Д. Тюменцев мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абаагүй.

Трактор, машина заһабарилгые түргэдхэхын, механизаторнуудай ажалые хангахын тулада Хэжэнгын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд шуурхайгаар хэмжээ абаха зэргэтэй.

Ц. Дамбаев.

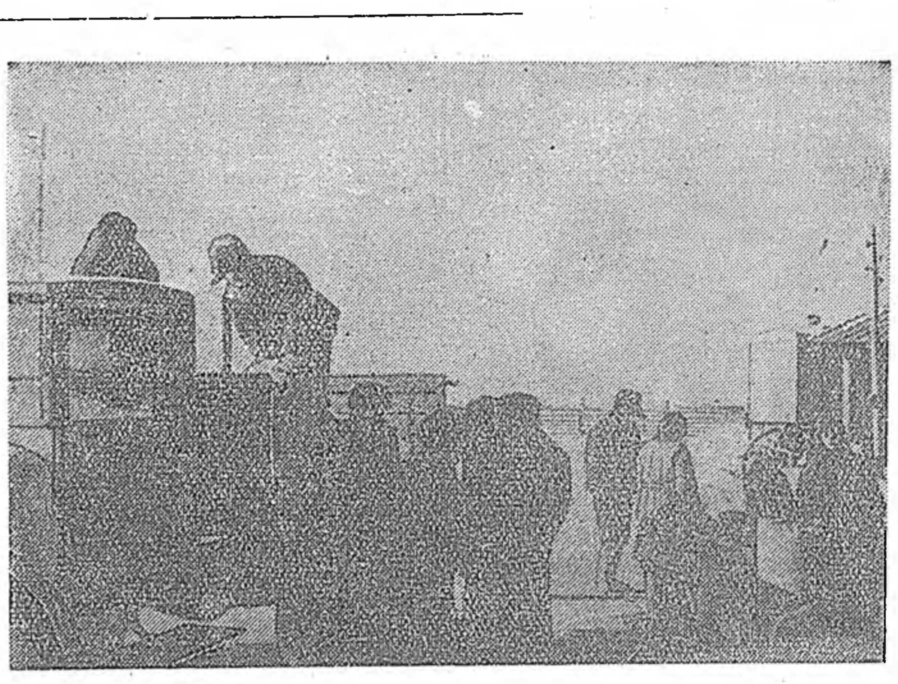

Зэдын аймагай «Октябрь» колхоздо шэниисын, хара таряанай үрэһэн сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдэбэ. Хамтадаа 2000 центнер шэниисын, 400 центнер хара таряанай үрэһэн хаагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ овёсой үрэһэн сэбэрлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэбэрлэгдэжэ тарилгын шанарта хүргэгдэһэн үрэһэн амбаарта зөөгдэжэ байна. **А. Борисовай фото.**

Уншалгын залтай болобо

Санагын дунда һургуули (Закамен) багшанарай оролдолгын ашаар уншалгын залтай болобо. Тэндэнь 3000 гаран номтой библиотекэ бии.

Үдэшэндөө, мүн бэшэшье сүлөөтэй сагтаа һургуулиин ахалагша классуудай һурагшанар ном, газетэ, журналнуудые уншадаг болоо. Тэрэшэлэн гэртээ хэхэ даабаряа дүүргэдэг, үзэһэн материалаа дабтадаг байна.

Иигэжэ манай һургуулиин һурагшад һаруул, сэбэр зал соо олоороо сугларан, дуратай юумэеэ хараха, үзэхэ аргатай болобо.

Ф. Цыренжапов.

…рүү дүршэлые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ

…ажалай продуктнуудай хүн …э хүртэсын талаар США-е …э богонихон болзор соо хүсэ…эн асари ехэ зорилгонуудые …правительство табяа һэн. …зорилгые амжалтатайгаар …лхын тула тон түрүүн зоо…ческэ наукын туйлалтануудые, …нгоо түрүү малшадай баян …дүршэлые хаа хаанагүй үр…э нэбтэрүүлхэ, хэрэглэхэ хэ…

…хын МТС-эй хүдөө ажахын …жэлтэд болон харьяата кол…дайнь малшад ажал хүдэлмэ… түрүү арга дүршэлые нэбтэ…э, адуу малайнгаа тоо толгой …рүүлхын, ашаг шэмыень …дээшэлүүлхын түлөө горьтой…юмэ хээ.

…лнуудые эхэһээнь һалгаажа, …дэггүй байрануудта түл…, үнеэдые уянда байлга…хөөр эдеэлүүлхэ, һааха ту…түрүү арга дүршэлнүүдые …харьяата колхозуудай һү…арна фермэнүүд ажалдаа …лжэ эхилһээр үнинэй.

…айнгаа эдеэлүүлгэ, харуу…үндэһөөрнь һайжаруулжа. …харьяата колхозууд һү …ар, түл абалгаар зарим тэды …а туйлаа.

…жэ Сүхын МТС-эй харьяа…колхозуудта 1954 ондо 100 үнеэн …63,3 толгой тугал абтаһан …57 оной ажахын жэлэй 10 …100 үнеэн бүриһөө 74,4 ту…гаа юм. Жэлэй эсэс болотор …тугал абтаха.

Манай МТС-эй харьяата колхозуудай һаалишад һү һаалгаяа мүн лэ эли бодо дээшэлүүлээ. Жэшээнь, 1954 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 750,1 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, энэ жэлэй 10 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1390 литр һүн һаагдаа. Жэлэй эсэс болотор 1550 литрһээ бага бэшэ һүн һаагдахаар хараалагдана.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад бүришье һайн амжалта туйланхай. 1954 ондо энэ колхоз бүхэли жэл соо 100 үнеэн бүриһөө 53,5 толгой тугал абаһан, үнеэн бүриһөө 629,7 литр һү һааһан байгаа. Харин байгша оной 10 һара соо 100 үнеэн бүриһөө 85 тугал абтажа, үнеэн бүриһөө 1377,6 литр һүн һаагдаа юм.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишад, нүхэд Н. Цацаева, Б. Цыбикова гэгшэд 2—3 жэлэй урда тээ үнеэн бүриһөө оройдоол 635—685 литр һү һаадаг байгаа һэн. Мүнөө үнгэрһэн 10 һарын туршада һаалишан нүхэр Цацаева үнеэн бүриһөө 1953 литр, Цыбикова—1677 литр һү һаагаад байнхай.

Манай республикын колхозууд саашадаа түрүү дүй дүршэл ажал хүдэлмэридөө зоримгойгоор нэбтэрүүлбэл, үнеэдһээ бури ехэ һү һааха аргатай гэжэ түрүү һаалишадай туйлаһан амжалтанууд гэршэлнэ.

Урдань һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һаад тойбо татадаг шалтагаанууд иимэ байгаа. Тугалые эхэдэнь табижа һаахада нилээд ехэ һүыень эдижэрхидэг, илангаяа үнеэдые эбилгэжэ һаахада тугалынь эгээл үдхэн, тоһолиг һүыень хүхэжэрхидэг байгаа гээшэ.

Тугалнуудые эхэдэнь табижа һаахаяа болиһоной ашаар һаалишадай ажал һурагтүй хүнгэрөө. Һаалишад тугалнуудайнгаа хойноһоо харууһалжа, сагаа һамшаахаяа болинхой. Тэдэнэртэ нэмэжэ үшөө һаамхай үнеэдые даалгажа үгтэхэ арга олгоо.

Мүн нарай тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа, түлигдэдэгтүй байрада түлжүүлхэдэ түл түргэн томо болосотой, өөдэргэн, хүйтэндэ тэсэмгэй, үбһэ тэжээлдэ дуратай, эдиһэнээ шэнгээсэтэй, элдэб үбшэндэ дайрагдадаггүй, шэрхи мал болодог гэжэ түрүүшүүлэймнай туйлалтанууд элитээр харуулна.

Сүхын МТС-эй харьяата колхозууд хонидоо 2—3 жэлэй искусственна аргаар үрэжүүлээд, хонидые үбэл эртэ хурьгалуулжа, хурьгадаа кошарно-базова аргаар, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ шэнэ аргануудые хэрэглэдэг болоо һэн.

Эндэхи колхозууд 1954 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 62,3 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 1,880 килограмм нооһо хайшалһан байгаа һаа, үнгэрһэн 10 һарын туршада 100 эхэ хонин бүриһөө 73,6 хурьган абтаһан, 2,640 килограмм нооһон хайшалагдаһан байха юм.

Урда урдын жэлнүүдтэ хонидые орой хурьгалуулжа, түлнүүдэйнгээ хахадынь шахууе гарзалуулдаг байгаа бшуу. Тиигээдшье хожом гараһан хурьгадынь өөдэгүй тулюур, халтад гэхэдээ үбдэшэдэг байгаа юм.

Мүнөө хонидые үбэл эртэ хурьгалуулхада тэнхээ шадал һайнтай ондо орожо, ехэ нооһо үгэдэг. Гадна эртэ абтаһан хурьгадһаа мүн лэ горьтой нооһон хайшалагдана.

Искусственна аргаар үрэжүүлхэдэ хонидой һубайралга усадхагдана, мүн үүлтэрыншье һайжарна. Энээнэй ашаар хонин һүрэгнай нарин, нарибтар нооһотой болоо. Тиигэжэ һайн шанартай нооһон хайшалагдана.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тоо толгойень олошоруулхын тулада эдэ түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ гээшэ шухала байна гэжэ гансашье мэргэжэлтэд бэшэ, мүн бүхы малшад һайса ойлгоно.

Тиигэбэшье, зарим колхозойхид мал ажалаа хуушанай гээгдэнги аргаар эрхилнэ, түрүү арга үшөөл һулаар ажалдаа хэрэглэнэ гэжэ тэмдэглэхэ ушартай.

Гэхэтэй хамта нютагай үүлтэрэй үнеэдые тугалһаань таһалхада һаалгахаяа болишохо, хүхэ дэлэнгынь үбдэхэ, тугалнуудыншье өөдэлхэгүй, үбшэлхэ, үхэхэ тэжэ зарим хүнүүд хэлэдэг, хуушанайхяараал ажаллахые оролдодог байха юм. Мүн хонидые үбэл хурьгалуулжа хурьгадые кошарно-базова аргаар, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэдэ хурьгад һалхи абажа, үбшэлхэ, өөдэлхэгүй гэхэ мэтэ гээгдэнги һанал баримталдаг зарим малшад мүнөөшье байдаг.

Тиимэһээ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бүхэн научна зүб үндэһэ баримтатай түрүү аргые мал ажал дээрэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгшэд байха зэргэтэй.

Һаалишадай, хонишодой мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тулада тусхай кружогууд эмхидхэгдэдэг, мүн хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Малшадай болон хонишодой Үдэрнүүдтэй дашарамдуулан, түрүү колхозуудаар экскурси хэгдэдэг, дүй дүршэлөө андалдан абалсадаг байна. Илангаяа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Соктоевой ажал хүдэлмэри энэ талаар һайшаалтай.

Тиибэшье, хүдөө ажахын зарим мэргэжэлтэд мал ажалаа хуушанайхяараа эрхилдэг хүтэлбэрилэгшэд болон малшадтай эбсэшоод ябадаг. Энэ хадаа тэсэшэгүй.

Гахайн мяха ехээр абаха хэрэгтэ үбһэнэй гурил элдэб тэжээлтэй холёод эдюулхэдэ гаргашань һураггүй бага болодог гэжэ түрүү гахайшадай дүршэл гэршэлнэ. XX партсъездын нэрэмжэтэ (зоотехнигынь нүхэр Гармаев), Энгельсын нэрэмжэтэ (зоотехнигынь нүхэр Цыренжапов) колхозууд үбһэнэй гурил бэлдэжэ гахайнуудтаа эдюулхэ аргатай. Тэжээл үйрүүлэн бутаруулха машина, тэрээндэ хэрэгтэй бүхы түхеэрэлгэнүүд тэндэ хүсэд бии. Теэд энэ һайшаалтай түрүү аргые зоотехнигүүд нүхэд Гармаев, Цыренжапов гэгшэдэй зүгһөө дэмжэгдээгүй байна. Мүнөө эдэ колхозуудай гахайнуудынь буйлуулагдаһан тэжээл эдинэгүй шахуу.

Эндэхи колхозууд үнеэдтээ силос элбэгээр эдюулжэ, һү ехээр һааха арга боломжотой. Теэд энэ хэрэг тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Илангаяа үнеэдые үбэлдөө уянда байлгажа эдеэлүүлхэ үедөө силос багаар үгэһэнһөөнь боложо, зарим колхозуудта зунайхида орходоо һүүлэй 2 һарын туршада һү һаалга хахадтаа оротор доошолоо.

Мүн МТС-эй харьяата колхозуудта мал ажал дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха, хүдөө ажахын шэнэ шэнэ техникэ, машинануудые хэрэглэхэ талаар горьтой дутагдалнууд бии.

Жэшээнь, үнеэдые оньһон аргаар һааха агрегат, үбһэнэй гурил бэлдэхэ болон бусад тэжээл буйлуулха, силос малтан гаргаха, зөөхэ, мал уһалха машина, хэрэгсэлнүүд нэгэшье колхоздо үгы байһаар.

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха хэрэг ямар шалтагаанһаа иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагданаб гэбэл, нэгэдэхеэр, зарим колхозууд мал ажалда хэрэглэгдэхэ машина, хэрэгсэлнүүдые тон үсөөнөөр худалдан абана бшуу. Гадна, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые харьяата колхозуудайнгаа мал ажал дээрэ оньһожоруулха тухай МТС-эй инженерно-техническэ мэргэжэлтэд огто һаналаа табинагүй.

Хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, һү, тоһо, мяха, нооһо элбэгээр абадаг болохо зорилгонуудые бэелүүлхын тула, нэн түрүүн ажал хүдэлмэридөө зоотехническэ наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ, мал ажал дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые шууд түргэн оньһожоруулха хэрэгтэй.

Б. ТРЕТЬЯКОВ, Сүхын МТС-эй главна зоотехник.

Уласхоорондын шэнжэлэл

АЗИ, АФРИКЫН ОРОНУУД ҺАНАЛАА УЛАМ НЭГЭДҮҮЛНЭ

Энэ оной декабриин эсэстэ Ази, Африкын оронуудай конференци Каирта зарлагдахань. Тус конференцидэ бэлэдхэй, дурсагдаһан оронуудта декабриин 1-һээ эхилээд, һаналаа нэгэдэлгын недели үнгэргэгдөө. Энэ неделиин үедэ хоёр түбиин арадуудай холбоо харилсаанай саашадаа улам бэхижэжэ байһаниинь, эб найрамдалай түлөө тэдэнэй улам хүсэтэйгөөр тэмсэдэг болоһониинь харагдаа.

Болохоёо байһан конференцидэ хамта дээрээ 50 шахуу ороной түлөөлэгшэд хабаадаха байна. Мүнөө үеын уласхоорондын байдал, эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдал тушаа асуудалнуудые, мүн империализмда эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй түлөө, арадуудай бэеэ даанхай, тэгшэ эрхэтэй болохын түлөө тэмсэхэ тухай асуудалнууд, тэрэшэлэн соёл культурын, экономическа болон техническэ талаар оронуудай хоорондо харилсаа тогтоохо тухай болон бусад шухала асуудалнуудые Ази, Африкын арадуудай делегадууд зүбшэн хэлсэхэ юм.

Ази болон Африкын эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд социалистическэ оронуудтай хамта империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг дээрэһээ мүнөө үеын эгээл түгэс хүсэнүүдэй нэгэниинь мүн гэжэ социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнэй абаһан Деклараци соо хэлэгдэнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, эбтэй этэйгээр зэргэ оршолгын табан гол ёһонуудые тунхаглаһан Ази, Африкын оронуудай Бандунгска конференци айхабтар ехэ удхашанартай байгаа. Эб найрамдалые тогтоохо гэжэ эрмэлзэһэн, Бандунгска конференцидэ хабаадаһан оронуудай абаһан шиидхэбэринүүдые эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд халуунаар дэмжээ һэн.

Һаяхан Советскэ Союзда айлшалаад ошоһон Бирмын союзай премьер-министрын орлогшо У Чжо Нейн гэгшэ Москвада үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Табан гол ёһонуудые арадуудай, мүн гүрэнүүдэй абабал, тэдэнэй хоорондо хани барисаан бии боложо, улам бэхижэхэ байна гэжэ бидэнэр бата найданабди. Тиимэһээ эдэ табан гол ёһонуудые дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы гүрэнүүдээр абхуулха гэжэ эрмэлзэдэгбди». Мүн Ази, Африкын бүхы арадууд, социалистическэ лагериин бүхы арадууд эгээл иимэ һанамжа баримтална. Бүхы табан түбиин ажалшад Бандунгда тунхаглагдаһан гол ёһонуудые халуунаар дэмжэнэ.

Ази болон Африкын оронуудта империалистическэ гүрэнүүдэй эзэрхэжэ байһан үе саг бусалтагүйгөөр үнгэрөө. Мүнөө колониальна мүлжэлгэһөө мултарһан Ази, Африкын хори гаран орон хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэнэ, дэлхэйн политикада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, уласхоорондын хэрэгүүдтэ нилээд ехэ нүлөө үзүүлдэг болонхой.

Колониальна системын һандаран уналгые зогсоохо һанаатай, мүн Ази, Африкын оронуудта багаханааршье һаа, эзэрхэжэ байха һанаатай баруун гүрэнүүдэй засагаархид колонизаторнуудай али болохо арга зэбсэг хэрэглэнэ, хэтэрхэдээ эдэ оронуудта дайгаар ороно. Жэшээнь, тэдэнэр Алжирта, Ифнидэ, Кенидэ, Малайда, Оманда, Йемендэ хорото дай үүсхээ. Гадна, һаяхан тэдэнэр Египедтэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй дай һүйдхэһэн байна. Мүнөөшье тэдэнэр бэеэ даанхай Сиридэ эсэргүү хорото ябуулгаяа болюулнагүй. Мүн Индонезиин президент Сукарнода доботолһон ябадал Зүүн зүгэй арадуудай эрхэ сүлөөдэ, бэеэ даанхай байдалда эсэргүү хэгдэһэн ябуулга гэжэ харагдана.

Гэбэшье, Ази, Африкын оронуудта эсэргүү эдэ бүхы хорото ябуулгануудта тэндэхи арадууд хатуу шанга харюу үгэнэ, хоорондохи нэгэдэлээ улам бэхижүүлэн харюусана. Бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан Алжирай арадые, мүн Баруун Ириании оронтоео нэгэдүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан Индонезиин арадые Ази, Африкын хэдэн олон оронуудай дэмжэһэн ябадал тэдэнэй нэгэдэлэй бэхижэжэ байһан тухай эли тодоор гэршэлнэ.

Колониализмда эсэргүүсэн Зүүн зүгэй арадуудай улам хүсэтэйгөөр хэжэ байһан тэмсэлые Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика болон социалистическэ бусад оронууд үнэн зүрхэнһөө, эрид шууд дэмжэнэ.

Индитэй, Египедтэй, Сиритэй, Индонезитэй, Бирмэтэй, Афганистантай болон Ази, Африкын бусад оронуудтай манай орон хани барисаатай, холбоо харилсаатай болонхой. Советскэ Союз хадаа Ази, Африкын оронууд орьёлмо ехээр хүгжэһэй гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэһэн дээрэһээ, тэдээндэ али болохо туһаламжа үзүүлнэ. Тиихэдээ туһаламжымнай түлөө ямар нэгэн уялга дүүргэхэт гэжэ Советскэ Союз тэдээндэ хэзээшье хэлэдэггүй юм.

НАТО-гэй СОВЕДЭЙ СЕССИИН УРДА ТЭЭ

Энэ оной декабриин 16-да Хойто-Атлантическа бүлэглэлэй (НАТО-гэй) соведэй сесси Парижда нээгдэхэнь. Энэ бүлэглэлнай саашадаа яаха гээшэб гэжэ һанаата болон, Хойто-Атлантическа бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй бододог болоһониинь баруун оронуудай хэблэлһээ харагдана. Тус бүлэглэлэй гэшүүд энэ сесси дээрэ нэгэн адли һаналтай боложо шадахагүй, юундэб гэхэдэ, Америкын ябуулжа байгаа «хүсэ баримталһан» политикые НАТО-до хабаатай олон ороной правительствонууд дэмжэхэеэ болижо байна гэжэ баруун оронуудай хэблэл бэшэнэ. Мүнөө «хүсэ баримталдаг» политикын буруу һүрэһэниинь хэндэшье эли.

Холбоото Штадууд Советскэ Союзда орходоо алишье талаар булюу һайн гэһэн һанамжын худал хуурмаг байһаниинь мүнөө эли тодоор харагдаа гэжэ Америкын мэдээжэ шэнжэлэгшэ Липпман онсолон тэмдэглэнэ. «Үлэмжэ холо ошодог ракетэнүүдые бүтээлгын, мүн замбуулин руу нэбтэрэн орохо талаар бидэнэй гээгдэһэмнай хэндэшье эли. Хэзээ, яажа Советскэ Союзые хүсэхэбибди гэһэн асуудал лэ мүнөө табигдаба».

Гэхэтэй хамта мүнөө Парижда болохоёо байһан НАТО-гэй сесси дээрэ Америка түгэс хүсэтэй юм гэжэ союзнигуудаа хэр үнэншүүлжэ шадахабибди, тэдэнэр урдынхидаал адли США-да найдадаг болохо гээшэ гү гэһэн асуудал Америкын хэблэлдэ табигдана. Теэд энэ асуудалда харюусахадаа Америкын шэнжэлэгшэд хадаа байдал ехэ этигэлгүй болоод байна гэһэн харюу үгэнэ. Урдань хэзээшье НАТО һандаран унахын туйлда мүнөөнэйхидэл адли ороогүй юм. США-гэй ябуулдаг политикадань баруун оронууд этигэхэеэ болибо гэжэ «Ньюсуик» журнал онсолон тэмдэглээ.

Тэрэшэлэн атомна, водородно бомбонуудые тээһэн Америкын самолёдуудай ниидэдэг болоһондо, Англи, Франци болон Европын бусад оронууд улам ехээр дураа гутадаг боложо байна. Парижда болохоёо байгаа НАТО-гэй Соведэй сесси дээрэ энэ асуудалаар ехэ арсалдаанай болохо байһаниинь лабтай.

Болохоёо байгаа НАТО-гэй соведэй сесси дээрэ айхабтар шанга, олон арсалдаан, тоосолдоон гараха, энэнь «Атлантическа нэгэдэл» гэдэгые улам һуларуулхань гэжэ гадаадын хэблэл бэшэнэ.

Д. Бочаров.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрохо хэмэл одые табиха гэһэн США-гэй һэдэлгын буруу һүрэһэн тушаа

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 7. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Геттисбергһээ иигэжэ мэдээсэнэ:

Хэмэл одон «Авангардые» табиха гэһэн һэдэлгын буруу һүрэһэндэнь президент Эйзенхауэр ехээр урмаа хухаржа, энээн тушаа дэлгэрэнгы элидхэл хэхыень оборонын министерствые гуйгаа гэжэ хэблэлэй асуудалнуудаар Сагаан Байшангые түлөөлдэг Хэгерти гэгшэ мэдүүлбэ. Иимэ дэлгэрэнгы элидхэл хэхынь тулада оборонын министерстводэ «нэгэ хэды саг» хэрэгтэй гээд һананаб гэжэ Хэгерти хэлээ.

Манай республикын һонин

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Баргажанай аймагай Улан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ц. О. Гармаева, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Н. Е. Изюрьева, Баргажанай аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн И. А. Плеханова, Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. А. Сазонова гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 12 эхэ «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Яруунын аймагай Сосново-Озерск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Б. Ц. Цырендоржиева, Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Х. Г. Ахметзянова, Курумканай аймагай Могойто тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Д. Ф. Иванова, Прибайкальска аймагай Мостовка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр М. А. Ермакова ба бусад бии.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 12 эхэ шагнагдаа. Тэдэнэй дунда Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Р. Б. Бадмаева, Яруунын аймагай Сосново-Озерск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Г-С. Ж. Абидуева, мүн энэ аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Ц. А. Батуева, Баргажанай аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн П. М. Чебакова ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 37 эхэ, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 54 хүн шагнагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: железнодорожно техникумэй студентнэр санаар урилдажа ябана.

Л. Хайдуровай фото.

Санаар урилдаан

Ботаническа садай оршондо манай республикын ниислэл хото — Улан-Удын санашадай 100 гаран команда сугларба. Энэ үдэр санын сезоной нээлгэдэ зорюулагдаһан мүрысөөн болоо. Эдэ команданууд физкультура ба спортын городской комитедэй дамжуулгын кубок абахын түлөө хоорондоо шангаар тэмсэбэ.

Эрэшүүлэй эстафетнэ урилдаан ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Мүрысөөндэ дүй дүршэл ехэтэй хурдан санашад Анненков, Алексеев, Воронцов, Барцевич, мүн залуу санашад Харитонов, Сулимов, аха дүү Котельниковтан хабаадалсаба.

Хүсэтэ командануудай дундаһаа багшанарай институдай командынхид 4х5 километрын газарта урилдахадаа 1 час 19 минута 21 секунда соо ерээ. Железнодорожно районой багшанарай суглуулагдамал команда (Анненков, Алексеев, Чебаков) багшанарай институдайхиһаа 7 минута 17 секундаар хожомдоо. «Строитель» бүлгэмэй санашад гурбадахи һуури эзэлээ.

Техникумэй санашад 4х5, 3х3 километрын газарта урилдаа.

Промышленна предприятинуудай командануудай дундаһаа түмэр замай Улан-Удэ станциин узелай эрэшүүлэй команда шалгараа. Мебельнэ фабрикын, шэлэй механизированнэ заводой санашад удаадахи һуури эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй командануд 3х3 километртэ урилдаа. Энэ мүрысөөндэ зооветинститудай техническэ факультедэй команда уридшалан ерэбэ. Хэлхээ холбоошод — хоёрдохи, түмэр замай узелай санашад — гурбадахи һууринуудта гараа.

Эхэнэрнүүдэй шадабаритай командануудай хоорондо мүрысөөнэй болоходо зооветинститудайхид багшанарай институдайхидые 3 секундаар ахин гараа.

А. Игумнов.

—Манай нютагта үбэлжэхэеэ үлэһэн жэгүүртэн: гулабхаа, борбилоо, хүхэ буханууд эндэм ерэжэ эдеэлхэ, эжэл танил болохобди.

И. Денисовэй фотоэтюд.

Ехэ олзо

Курумканай аймагай мэргэн ангуушан Андрей Дученков ой тайгаһаа ехэ олзотой ерэдэг юм. Мүнөө үбэлэй сезоной эхилхэһээ хойшо 8 булга, 150 гаран хэрмэ барижа, жэлэйнгээ даалгабари дүүргээ.

Тиин агнууриин сезоной дүүрэтэр үшөө 1000 түхэригтэ ангай арһа тушаахаар нүхэр Дученков уялга абаа.

Г. Бадмаев.

Спортын вечер

Барилгашадай клуб соо зооветинститудай студентнэр сугларжа спортивна вечер үнгэргэбэ. Институдай физкультурын багша В. Голованов «Институдай спартакиадын дүн» гэһэн темээр элидхэл хэ зуураа, техническэ факультедэй спортсменүүд 1956—57 оной һуралсалай жэлдэ спортоор эрхим амжалта туйлажа, түрүү һуури эзэлээ гэбэ. Агрономическа факультедохи, ветеринарна факультет 3-дахи һуури эзэлээ.

Элидхэлэй удаа техническэ факультедэй командада дамжуулгын кубок, 1-дэхи шатын диплом барюулагдаа. Мүн тэрэшэлэн студентнэр-спортсменүүд В. Бадмаев, Седяпин, Баглеев, Орлов, Дамбилон, Шулунов, Хазагаев, мүн бусадта үнэтэ бэлэгүүд, дипломууд барюулагдаа.

Физкультура, спортын республиканска комитедэй үмэнэһөө олон спортсменүүдтэ спортивна разрядууд олгогдоо.

Вечерэй түгэсхэлдэ студентнэр спортсменүүд өөрынгөө шадабари мэргэжэлые харуулаа.

М. Балдуев.

Загаһашадта туһаламжа

Яруунын аймагай загаһа баригын «Малая» гэжэ пунктда баридаһан загаһан сортлон илгагдахагүй амһарталагдажа үрьдигдэнэгүй. Тиимэһээ гүрэндэ загаһа тушаалга һаатана.

Иимэ байдалые болюулхын тулада Нарһатын дунда һургуулиин комсомолшууд үүсхэл гаргажа, воскреснигүүдые эмхидхэдэг болоо. Һурагшад, мүн аймагай центрэй хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад воскреснигтэ гарахадаа үдэр 80—90 центнер загаһа амһартаална.

В. Байбородин.

ЗАҺАБАРИ

Газетымнай декабриин 8-най мерой нэгэдэхи хуудаһанда һаальшан Наталья Климовагай портрет толилогдоо. Портредэй доогуур бэшэгдэһэн статья соо нүхэр Климова үнгэрһэн 10 һарын турша соо нэгэ гай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө шахуу литр һү һаагаа гэжэ үншэх...

Редакци.

Хилын саанаһаа

Америкын зүгһөө Англида тохёолдуулагдажа байһан аюулые зайсуулха

Великобританиин коммунистическэ партиин политическэ комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, декабриин 7. (ТАСС). «Водородно бомбонуудые ашаад, Англи дээгүүр саг үргэлжэ ниидэжэ байһан Америкын самоледууд Англиин арад зондо, эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулна. Англиин аюулгүй байдалые сахихын тулада Америкын бомбардировщигуудай базанууд усадхагдажа, Америкын бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд һөөргөө Америка руугаа эльгээгдэхэ ёһотой»,— гэжэ декабриин 6-да Лондондо толилогдоһон Великобританиин коммунистическэ партиин политическэ комитедэй мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Англида байдаг Америкын бомбардировщигуудай базануудые усадхахын тулада дары сагтаа хэмжээ абахыень Англиин арадые политическэ комитет уряална. Хэрбээ авари болоо һаань, радиоактивна материалнууд Англи соогуур таража, энэнь ехэ хохидол гарзада оруулха байна гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Капиталистическэ болон социалистическэ оронуудай эбтэй этэйгээр зэргэ оршон байха гээшэ эб найрамдалые эгээл һайнаар хангаха гансал бодото зам мүн.

Вьетнамай Демократическа Республика. Далайн эрьедэ оршодог Вьетнамай нютагуудта үни сагһаа хойшо дабһан абтадаг юм. Эндэхи дабһалиг газар 1600 гектар талмай эзэлнэ. Эндэһээ жэл бүхэндэ 50 мянган тонно дабһан абтадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хай-Ли (Нам Дин провинци) гэжэ нютагтахи дабһа абадаг газарта.

ТАСС-эй фотохронико.

Америкын хэмэл одые табиха гэһэн һэдэлгын буруу һүрэһэн тухай Америкын хэблэл бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 7. (ТАСС). «Авангард» ракетын тэһэршэхэдэнь вашингтонойхид айхабтар ехээр урмаа хухаржа, уруу дуруу байдалда оробо гэжэ «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетын корреспондент Доновен Вашингтонһоо мэдээсэнэ.

Парижда үнгэргэгдэхэ НАТО-гэй зүблөөн хүрэтэр оройдоол 10 хоног үлөө. Тиимэһээ США-гэй хэмэл одоной тэһэрһэн ушар зүблөөндэ хабаадаха хүнүүдэй дунда бидэниие бүри хүндэгүй болгохонь гэжэ вашингтонойхид тоолоно.

«Тэнэгхэн тэһэршэбэ» (кавычка соохи түрүүшын үгэ Англиин хэлэнэй «тэнэг» гэжэ үндэһэнһөө ба «хэн» гэжэ залгалтаһаа бүридэнэ.—ред.) гэжэ гаршагтай түрүү бэшэг соогоо «Нью-Йорк Геральд Трибюн» иигэжэ бэшээ: «Америкын хэмэл одоной табилга хойшолуулагдаба гэжэ һаяхан мэдээсэгдэхэдэнь, хилын саанахид бидэниие элэглэн наада хаража байһан юм. Тиихэдэнь америкынхид дураа гутадаггүй, харин тэдээнээр адли энеэлдэжэ байгаа бэлэй. Гэбэшье, пятницада, ехээр удаарһан хэмэл одоной хамар доронь тэһэршэхэдэнь, америкынхид уйлахаяашье, энеэлдэхээшье мэдэхээ болишоод байгаа. Бүмбэрсэг дэлхэйе тойруулан апельсиншье һаань—нэгэ монсогор юумэ табяагүйдөө Вашингтоной хүтэлбэрилэгшэд абяа гарахагүй ёһотой байгаа гэжэ америкынхид тоолодог болонхой» гээд газетэ бэшэнэ.

«Хэмэл одоноймнай табилгын буруу һүрэһэн ушар манай улам хухаржа байһан нэрые бүри доройтуулба» гэжэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэрэгүүдые эрхилдэг сенадай комиссиин түрүүлэгшэ Ричард Рассел мэдүүлээ. Советскэ хэмэл одонуудай хажууда нааданхай шэнгеэр харагдаха дан бирагүй жаахан юумэ табижа бү зутарая гэжэ тэрэ оборонын министерствые һэргылнэ.

„ЭРДЭМ УХААНАЙ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР США ХҮСЭГДЭШЭГҮЙ ГЭҺЭН БОДОЛДО ХЭНШЬЕ ЭТИГЭХЭЕЭ БОЛЁО"

КОПЕНГАГЕН, декабриин 7. (ТАСС). Америкын хэмэл одоной тэһэршэхэдэнь, Даниин хэблэл айхабтар ехээр гайхан сошордоһон байна. «США-гэй хэмэл одо табиха гэһэн һэдэлгэнь аягүй муухайгаар буруу һүрэшэбэ» гэһэн айхабтар томо гаршагтай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилоо.

«Берлингске Тиденде» газетэ иигэжэ бэшээ: техникын талаар дэлхэй дээрэ бидэниие хүсэхэ орон үгы гэжэ оройдоол хэдэн һарын урда тээ бэедээ ехээр найдадаг байһан Америкын Холбоото Штадууд мүнөө Советскэ Союзда гартаад, аяар хойнонь үлэшэбэ. Ракетэнүүдые бүтээлгын талаар США Советскэ Союзһаа дунда зэргээр хоёрһоо табан жэл хүрэтэр гээгдээ гэһэн д-р Эдвард Теллер болон д-р Вернер фон Браун гэгшэдэй мэдүүлгэнүүдэй тон зүб байһаниинь мүнөө элирбэ. Советскэ наука мүнөө үедэ айхабтар ехэ амжалта туйлаад, бүри түргөөр урагшаа дабшажа ябана. Харин США-гэй наука улам хойно гээгдэжэ байна.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00602. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5744.